

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра агроінженерії та автомобільного транспорту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ВЕДЕННЯ ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

(факультетська вибіркова навчальна дисципліна)

освітній ступінь

Бакалавр

розробник:

БУРЛАКА Олексій, доцент, к.т.н.

Факультет

Інженерно-технологічний

Полтава
2022-2023 н. р.

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	ОСНОВИ ВЕДЕННЯ ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Вибіркова факультетська навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра агроінженерії та автомобільного транспорту
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<p><i>Викладач:</i> БУРЛАКА Олександр, к.т.н., доцент. <i>Контакти:</i> ауд. 333 (навчальний корпус №3), <i>e-mail:</i> oleksii.burlaka@pdaa.edu.ua, <i>тел.</i> (0532) 56-96-87 (факс), (066) 579-23-19, (096) 524-90-43 (деканат) <i>Сторінка викладача:</i> https://www.pdaa.edu.ua/people/burlaka-oleksiy-anatoliyovych</p>
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність Освітня програма	<p>208 Агроінженерія ОПП Технології і засоби механізації сільськогосподарського виробництва 133 Галузеве машинобудування ОПП Машини та обладнання сільськогосподарського Виробництва 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка ОПП Електроенергетика, електротехніка та Електромеханіка 192 Будівництво та цивільна інженерія ОПП Сільськогосподарське будівництво 274 Автомобільний транспорт ОПП Автомобільний транспорт</p>

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: «*Основи ведення фермерського господарства*» є опанування здобувачами вищої освіти прикладного професійного навчання в якості основи для керівників сімейних фермерських господарств. Дисципліна поєднує в логічну структуру базові природничі знання, знання з сучасних технологій та засобів виробництва, знання з організації виробничих процесів у сільському господарстві.

Основні завдання навчальної дисципліни: «*Основи ведення фермерського господарства*» є:

методичне – ознайомлення здобувачів вищої освіти з методикою навчання;

пізнавальне – надбання здобувачами вищої освіти знань теоретичних основ для забезпечення функціонування технологічних процесів в сільськогосподарському виробництві аграрної продукції;

практичне – формування вмінь та навичок практично забезпечити організацію технологічних процесів, що використовуються при виробництві сільськогосподарської продукції фермерських господарств.

Компетентності:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми Технології і засоби механізації сільськогосподарського виробництва, другого (магістерського) рівня вищої освіти, за спеціальністю 208 Агроінженерія, на 2022-2023н.р.:

Загальні компетентності:	
ЗК 1	Знання та розуміння фермерства як предметної області та розуміння особливостей фермерської діяльності.
ЗК 2	Здатність застосовувати знання з фундаментальних та природничих дисциплін у практичних ситуаціях.
Фахові компетентності:	
ФК1	Здатність розробляти та застосовувати на практиці механізовані та автоматизовані технології сільськогосподарського виробництва, використовуючи основи фундаментальних та природничих наук.
ФК 2	Здатність здійснювати організаційну та технічну політику з підтримання машинно-тракторного парку та іншої фермської техніки в працездатному стані.
Програмні результати навчання, (ПРН):	
ПРН 1	Розв'язувати складні агро-інженерні та інженерно-технічні задачі, пов'язані з використанням сільськогосподарських машин та технологічними процесами виробництва, зберігання, переробки та реалізації сільськогосподарської продукції.
ПРН 2	Обґрунтовувати та визначати показники якості, екологічності, енергомісткості технологічних процесів, роботи машин та обладнання, виробленої сільсько-господарської продукції.

Програма та структура навчальної дисципліни:

Тема 1. Основи природознавства.

Тема 2. Розвиток земельних і майнових відносин в аграрній сфері.

Тема 3. Основи сільськогосподарської техніки та техніки безпеки праці.

Тема 4. Основи агровиробництва.

Тема 5. Основи рослинництва.

Тема 6. Основи тваринництва.

Тема 7. Основи селекції рослин та репродукції сільськогосподарських тварин.

Тема 8. Основи економіки та менеджменту

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	208АІ мд 2023			
	усього	лек.	прак.	с.р.
Тема 1. Основи природознавства.	15	2	2	11
Тема 2. Розвиток земельних і майнових відносин в аграрній сфері.	15	2	2	11
Тема 3. Основи сільськогосподарської техніки та техніки безпеки праці.	15	2	4	9
Тема 4. Основи агровиробництва.	15	2	4	9
Тема 5. Основи рослинництва	15	2	4	9
Тема 6. Основи тваринництва.	15	2	4	9
Тема 7. Основи селекції рослин та репродукції сільськогосподарських тварин.	15	2	2	11
Тема 8. Основи економіки та менеджменту	15	2	2	11
Усього	120	16	24	80

Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю
ПРН1	<ul style="list-style-type: none"> - Опитування. - Письмове виконання практичних завдань. - Письмове виконання завдань самостійної роботи. - Письмове виконання завдань контрольної роботи – для заочної форми навчання. - Розв'язування тестів. - Залік.
ПРН2	

Забезпечення тематикою дисципліни успішного опанування програмних результатів навчання здобувачів вищої освіти

Теми занять	Програмні результати навчання		Разом
	ПРН1	ПРН2	
Тема 1. Основи природознавства.	+	+	2
Тема 2. Розвиток земельних і майнових відносин в аграрній сфері.	+	+	2
Тема 3. Основи сільськогосподарської техніки та техніки безпеки праці.	+	+	2
Тема 4. Основи агровиробництва.	+	+	2
Тема 5. Основи рослинництва	+	+	2
Тема 6. Основи тваринництва.	+	+	2
Тема 7. Основи селекції рослин та репродукції сільськогосподарських тварин.	+	+	2
Тема 8. Основи економіки та менеджменту	+	+	2
Максимальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	50	50	100
Мінімальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	30	30	60

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Пороговий рівень оцінок, балів	
		Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів
ПРН1	50	50	30
ПРН2	50	50	30
Разом	100	100	60

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форма оцінювання				Разом за дисципліну (залік)
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Розв'язування тестів	Виконання самостійної роботи	
ПРН1	20	20	2	8	50
ПРН2	20	20	2	8	50
Разом	40	40	4	16	100

* для максимальної кількості балів

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Розв'язування тестів	Виконання самостійної роботи	Разом за дисципліну (залік)
Тема 1	5	5	4	2	12
Тема 2	5	5		2	12
Тема 3	5	5		2	12
Тема 4	5	5		2	12
Тема 5	5	5		2	12
Тема 6	5	5		2	12
Тема 7	5	5		2	12
Тема 8	5	5		2	16
Разом	40	40	4	16	100

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня засвоєння навчального матеріалу і вміння використовувати ці знання на практиці. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання для поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти *(вказується науково-педагогічним працівником, виходячи з особливостей дисципліни)*:

Критерії оцінювання результатів навчання

Форми оцінювання	Шкала / критерії оцінювання навчальних досягнень
Виконання вправ на практичних заняттях	<p>від 0 до 5 балів:</p> <p>5 балів – виконані вправи на практичній роботі, надані відповіді на усі запитання, вони є достатньо аргументованими та відповідають на відмінно програмним результатам навчання;</p> <p>4 бали – виконані вправи на практичній роботі, надані відповіді на усі запитання, але є неточності та відповідають на добре програмним результатам навчання;</p> <p>3 бали – виконані вправи на практичній роботі, надані відповіді на усі запитання, але є суттєві неточності, задовільно відповідають програмним результатам навчання;</p> <p>2 бали – виконані вправи на практичній роботі, надано відповіді на меншість питань, наявні грубі неточності, та задовільно відповідають програмним результатам навчання;</p> <p>1 бал – виконано частину вправи на практичній роботі, надано відповіді на меншість питань, наявні грубі неточності, та майже не відповідає програмним результатам навчання;</p> <p>0 балів – завдання не виконано.</p>

Розв'язування тестів	<p>4 бали – надані відповіді на усі запитання, вони є достатньо аргументованими та відповідають на відмінно програмним результатам навчання;</p> <p>3 бали – надані відповіді на усі запитання, але є неточності та відповідають програмним результатам навчання;</p> <p>2 бали – надані відповіді на усі запитання, але є суттєві неточності, задовільно відповідають програмним результатам навчання;</p> <p>1 бал – надано відповіді на меншість питань, наявні грубі неточності, та майже не відповідає програмним результатам навчання;</p> <p>0 балів – у випадку відсутності наданих відповідей.</p>
Виконання завдань самостійної роботи	<p>2 бали - виконано поставлене завдання з самостійної роботи, надані відповіді на усі запитання, вони є повністю аргументованими та на відмінно відповідають програмним результатам навчання;</p> <p>1,5 бали - виконано поставлене завдання з самостійної роботи з незначними помилками, надані відповіді на усі запитання, вони є достатньо аргументованими та на добре відповідають програмним результатам навчання;</p> <p>1 бал - виконано поставлене завдання з самостійної роботи з незначними помилками, надані відповіді на усі запитання, вони є достатньо аргументованими та на задовільно відповідають програмним результатам навчання;</p> <p>0,5 бала - частково виконано поставлене завдання з самостійної роботи з помилками, надані відповіді на більшість запитань, вони є недостатньо аргументованими та на задовільно відповідають програмним результатам навчання;</p> <p>0 балів - не виконано поставлене завдання з самостійної роботи.</p>

Трудовіткість:

Загальна кількість годин – 120 год.

Кількість кредитів – 4,0

Форма проведення підсумкового контролю згідно з робочим та навчальним планом: залік

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів та зобов'язаний відпрацювати таке заняття. Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його.

Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті (розповсюджується лише на обов'язкові компоненти освітньої програми або їх частини) перед опануванням даної освітньої компоненти. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Всі організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти ПДАУ (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyapromobilnistpdau.pdf>).

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній або інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах. Особливості неформального та інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти ПДАУ (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproporyadok22.pdf>).

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Презентації, відеоролики.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Крістіан Бекманн, Йоханнес Бреккер, Хорст Лохнер та ін. Аграрна економіка. Підручник. Том.1 Фермер: базовий рівень. Український переклад за редакцією Ладики В. І. Видавництво Баварського Земельного об'єднання ТОВ &Ко. Командитне товариство Мюнхен/ Німеччина, BLV, 2007, 615с.

2. Петров В. М. Організація виробництва та планування діяльності на підприємствах АПК: навч. посібник / Харк. нац. аграр. ун-т. Харків: Майдан, 2016. 362 с. ISBN 978-966-372-637-3.

URL: http://dSPACE.knau.kharkov.ua/jspui/bitstream/123456789/1994/1/Petrov_posibnyk.pdf

3. М.М. Ільчук, Л.Я. Зрібняк. Організація і планування сільськогосподарського виробництва. Підручник для студентів економічних спеціальностей вищих аграрних закладів освіти III-IV рівнів акредитації та ін. за ред. М.М. Ільчука, Л.Я. Зрібняка. Київ.: 2008. – 757с.

URL: http://nubip.edu.ua/sites/default/files/u122/Org&pan_sg_vyr_Pidr.pdf

4. . М.М. Ільчук, Л.Я. Зрібняк. Організація і планування сільськогосподарського виробництва. Підручник для студентів економічних спеціальностей вищих аграрних закладів освіти III-IV рівнів акредитації та ін. за ред. М.М. Ільчука, Л.Я. Зрібняка. К.: 2008. 745с.

URL: <https://divovo.in.ua/organizaciya-i-planuvannya-silesekogospodarsekogo-virobnictva.html>

5. В.В. Адамчук, М.І. Грицишин. Система техніко-технологічного забезпечення виробництва продукції рослинництва / за ред. В.В. Адамчука, М.І. Грицишина. Київ: Аграр. Наука, 2012. 416с.

6. Технології вирощування зернових і технічних культур в умовах лісостепу України. За ред. Академіка УААН П.Т. Саблука. К.: ННЦІАУ, 2008. 720с.

Допоміжні

1. Довідник з машиновикористання в землеробстві / за ред. В.І. Пастухова. Харків: Веста, 2001. 347 с.

2. Технологічні карти та витрати на вирощування сільськогосподарських культур / за ред. П.Т. Саблука, Д.І. Мазоренка, Г.Є. Мазнева Київ: ННЦІАЕ, 2005. 402 с.

3. Механізовані польові роботи. Методика розрахунку норми виробітку та витрати палива. Книги 1,2,3,4,5. – К.: «Комплекс Віта», 1998.

4. Технології вирощування зернових і технічних культур в умовах лісостепу України. За ред. Академіка УААН П.Т. Саблука. К.: ННЦІАЕ, 2008. 720с.

5. Система техніко-технологічного забезпечення виробництва продукції рослинництва / за ред. В.В. Адамчука, М.І. Грицишина. К.: Аграр. Наука, 2012. 416 с.

6. Мельник І.І., Гречкосій В.Д., Бондар С.М. Проектування технологічних процесів у рослинництві. Ніжин: Аспект Поліграф, 2005. 192 с.
7. Мельник І.І., Гречкосій В.Д., Бондар С.М. Оптимізація комплексів машин і структури машинно-тракторного парку та планування технічного сервісу. Київ: Видав. Центр НАУ, 2004. 151 с.
8. Каталог - довідник машин і обладнання агропромислового комплексу. Державний департамент тракторного і сільськогосподарського машинобудування «Держсільгопсмаш» / Відпов. О. Шраменко. К.:ТОВ «Арітіс», 2002. 191с.
9. *Burlaka, O. A., Gorbenko, O. V., Kelemesh, A. O., & Burlaka, A. O. (2021). Researching reliability of work of grain harvesters' transport systems elements. Bulletin of Poltava State Agrarian Academy, (3), 258–264. doi: 10.31210*
10. *Burlaka, O. A., Yakhin, S. V., Padalka, V. V., & Burlaka, A. O. (2021). 100 tons per hour, what is next? Let us compares and analyzes characteristics of the latest models of highly productive combine harvesters. Bulletin of Poltava State Agrarian Academy, (3), 274–288. doi: 10.31210/visnyk2021.03.34*

Інформаційні ресурси

1. Дистанційний курс для спеціальності 208 АІ Агроінженерія із дисципліни «Основи ведення фермерського господарства» (2022-2023 н.р.) Полтавський державний аграрний університет. URL.: <https://moodle.pdaa.edu.ua>
2. Електронний каталог і бібліотека ПДАУ <http://lib.pdaa.edu.ua>
3. Електронний репозитарій ПДАУ: <http://dspace.pdaa.edu.ua>
5. <http://www.nbu.gov.ua> – сайт національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського
6. <http://www.rada.kiev.ua> – офіційний сайт Верховної Ради України
7. <http://www.kmu.gov.ua> – офіційний сайт Кабінету Міністрів України
8. <http://www.mlsp.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства соціальної політики України
9. <http://www.ukrstat.gov.ua> – сайт Головного управління державного комітету статистики України